



## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Instructorii Conscientiæ R. P. F. Lvdovici Lopez Ordinis Prædicatorvm ...**

In qua reliquæ materiæ quæ ad Instructionem Conscientiæ pertinent ex  
Orthodoxis Ecclesiæ iudiciis & scholasticorum Theologorum, tum  
Iurisconsultorum resolutionibus scitu perutiles latè & copiosè disputantur

**López, Luys**

**Lvgdvni, 1588**

De restitutione ratione incendiõrum vel adiutorij præstiti ad fugiendum à  
carcere, vel à seruitute vel donatione iniustæ causæ. Cap. II.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-41259**

qui laqueum paravit adiudicet f ita Nauar. e coneor- f Maior.  
dat cum sententia nostra supra posita: vbi in hoc consue- in 4. dist.  
rudini regionis standum esse duximus: sed de his satis. 15. q. 10.

¶ De terra vero addita, vel remota; propter rapinas g Nauar.  
fluuiorum est rubrica instituta de rerum diuis. h tamen sum. lat. c.  
in omnibus communiter standum est consuetudini, qua: 17. nu.  
est optima legū interpret, vbi autem cessat consuetudo, 176.  
standū erit iuris dispositioni quod ita disponit, quod in h Qui pro-  
sula nata in mari sit præoccupatis; in medio vero flumi- pe ripam  
nis est cōmunis, habentibus prædia iuxta flumen hinc in- prædia pos-  
de. Si autem non est in medio; est proximioris, quod si sident ri-  
fluuius diuidatur, & cingat agrum; erit ager illius cuius pe sunt  
antea erat. Sed si flumen mutat alueum; primus alueus domini &  
efficitur eorum, qui prædia iuxta illud habent. Secundus insule na-  
vero est publicus & si post reuertitur ad primum; secun- ta in flumē  
dus erit habentium prædia prope illud. Sed ager in unda- ne & adifi-  
tus, aqua recedente, remanet eius; cuius erat. Hæc est di- cū in flumē  
spositio iuris qua: satis æqua videtur. ne constru-  
Et & al-  
uei dereli-  
cti. l. 1. §.  
quod si alī  
qua. derer.  
aiuis.

¶ De restitutione ratione incendiorum vel adiutorij præstiti ad  
fugiendum à carcere, vel à seruitute vel donatio-  
ne iniuste causæ.

CAP. III.

I A M nunc reliqua restitutionem inducentia facta per-  
sequamur, nam huiusmodi sunt hæc facta; primò si  
quis non casu, sed de industria in aliquam domum, aut  
locum aut segetes, ignem immittit, Qui præterquam  
quod restitutioni manet obnoxius, a si erat locus sacer,  
putà ecclesia, aut cæmeterium, Xenodochium ipso facto  
est excommunicatus: & quamuis antequam denuncie-  
tur ab episcopo, absolui possit, non tamen postea, b sed si  
locus non est sacer, non est ipso facto excommunicatus,  
quãquam excommunicari debet. Et tales incendiarios ec-  
clesiæ rursus Nauarrus c quasi suam moderans sententiã  
ait, nullo textu vel ratione apparere secundum Caiet con-  
tra communem Panormitani; & aliorum esse ipso facto  
excommunicatos, nisi id haberet consuetudo, & teneatur,  
quod illa tolerata, & approbata à prælatis habeat vim le-  
gis, aut statuti excommunicantis.

b 3 ¶ Author 94.

¶ Author vero incendij, aut alterius delicti manifesti occultus, non potest pœna excommunicationis compelli ad se manifestandum, sed ad restitutionem debitam faciendam <sup>d</sup>.

Cap. qui-  
dam. 5. q. 1.

Et Caiet.

in Opusc.

17. resp.

14. resp.

¶ Secundò, qui soluit coniectū ob iuste debita in carcerem, etiam si misericordia motus soluerit, tenetur restituere talē debitum creditori, nisi adeo sic incarceratus sit pauper: vt neque per se, neque per alium probabiliter soluere posset, quia tunc sicut ipse fugiendo non peccat, ita, qui illius fugæ, author est secundum Nauarrum restituere non tenetur.

e Caiet.

22. q. 69.

art. 4.

¶ Sed neque secundum Caietanum <sup>e</sup> tenetur recom-  
pensare licite fugiens à carcere, neque eius adiutor, aut fugæ author damnum obueniens custodi, quia id damni per accidens, & sine intentione iuste se liberantis à carcere contingit, sed de his plura supra.

f 22. q.

69. art. 4.

ad 2.

¶ Sed incarceratum ob delicta, vbi sibi imminet periculum mortis, aut abscissionis membri licite posse fugere tradit D. Tho. <sup>f</sup> siue peccatum sit secretum, aut publicum, siue sit condemnatus, vel nō, etiā effringēdo, aut hinc rumpēdo: modo vim carceris custodi nō inferat, aut alteri iustitiæ ministro cōtra Henricum quolibeto. 9. artic. 25. & contra Syluestr.

¶ Parique ratione citra peccatum est adiuuare fugam alterius, quando ex officij sui obligatione, aut ex mādato regis, vel alterius superioris, aut ex qualitate delicti vel ex alia re particulari, id facere non prohibetur, & credit suo iudicio, quod sine carcere, & pœna temporaria respiscet, sed hoc intelligitur de adiuuante alterius fugam, vt antequam capiatur à ministris iustitiæ liberetur.

¶ Item ad talē restitutionem tenetur: qui in causa fuit, vt captiuus à domino suo fugeret cum obligatione restituendi eundem captiuum, si potest, sin minus æque bonum restituat, aut pretium, & præterea omnia quæ ille fugiens furatus est, quia sicut fuit causa fugæ, ita & omnium: quæ fugam parans surripuit.

¶ Sed de ipso captiuo fugiente tenet Nauarrus, teneri eum post fugam sese ipsum restituere domino: sed iam ex mente Soci & Fratris Iosephi diximus si sit mancipiū captum etiam in bello iusto nisi suam impignorauerit fidem

fidem non fugiendi, post fugam se ipsum restituere domino non tenetur, quia hoc quasi privilegium est servorum captorum in bello. Quare siquid ex ludi lucro licito, vel aliter sibi donatum receperint in ea dominis reddere non tenentur. Secus de servis domi natis, aut seipfos vendentibus, vel alio iusto titulo habitis: nam in his habet verum sententia Nauarri.

¶ At hic quoque questio inter serenda videtur illa. *Q. 6. 1.* Cuius meminit Corduba in additionibus ad tractatum de casibus conscientie. questione. 195. an qui ab Egyptianis feminis. 6. aureos in mercedem accepit ut earum coniuges coniectos in carcerem innocentes damnatos ad triremes, à carcere eriperet, si iam executus est pactum eos à carcere eripiens illud stipendij. id est, 6. aureos possit sibi retinere. Respondetur posset quidem, quia ipsi Egyptiani etiam si iuste essent damnati ad triremes, poterant à carcere fugam arripere. etiam si fuissent nocentes secundum Cordubam ibi cōtra alios: sed quia præsumitur quod quidquid Egyptiani habeat est furtivum, ideo securius est tali recipienti, ut medietatem illorum. 6. aureorum sic receptorum erogat pauperibus. *g. arg. cap. noli. 23. q. 1.*

¶ Sed maius dubium premit quid si fidelis captus fuit in bello iusto ex parte infidelium: quale esset secundum Naturam in captivitatibus, si Christiani tempore indutiarum, aut pace cum illis constituta, infideles adoritentur. Sed facilis est solutio. *Syl. verbo quod tunc est satis restituere honestam redemptionis mercedem, quamvis non personam propter animam periculum. Q. 6. 3.*

¶ Si autem aliquis fidelis captivus ad circumcissionem, vel idolatriam compelleretur, etiam quocumque iure vel tentus, ipso facto liberatur etiam à restitutione.

¶ Item etiam restitutioni sunt obnoxij donatarii, qui non potentibus donare aliquid doni recipere.

¶ Sed hæc questio pro sui intelligentia, explicatione indiget, scilicet qui sint imponentes ad donandum. Respondetur, quod tales sunt abbates, & religiosi, moniales, serui, & alij, qui carent proprio peculio, filij etiam qui sunt in potestate patris.

¶ Neque etiam vxor donare potest sine consensu mariti, vel expresso, nisi quando ipse ad id tenetur.

¶ Neque furiosus qui non habet certa intervalla: in quibus ad mentem redire solet.

b 4 Neque

*l. pupil-* ¶ Neque pupillus absque tutoris sui autoritate.  
*lus. ff. de ac-* ¶ Neque prodigus qui habet curatorem.  
*quir. rer. do-* ¶ Neque minor viginti quinque annis, quamvis eius  
*min.* donatio valebit si post illos, eam ratam habuerit.  
*o l. is cui.* ¶ Neque personæ ecclesiasticæ de redditibus ecclesia-  
*de verbor.* sticis, nisi ad pia vel modis supra tactis.  
*oblig. cum* ¶ Neque hæretici vel proditores, criminis læsæ maie-  
*not. per* statis, patratōres, nec alij similes quos lex ob sua delicta,  
*Bart. & a-* suis bonis ipso facto priuat. ¶ Quamquam hic asserat Na-  
*lios.* uarrus summa latina. cap. 17. nu. 106. quod donatarij qui  
*p l. fin. C. si* hæc donata à prædictis criminosis receperunt usque ad sen-  
*maior fa-* tentiam declaratoriam ea retinere possunt. Sed hæc  
*ctus.* dicta sunt succinctè.

*q cap. cum*  
*secundum* ¶ An religiosus possit habere peculium, ex quo possit donare  
*de heret. e.* ita ut donatus immunis fiat à restitutione.  
*vergentis.*

## CAP. IIII.

*l. 6. l. quis*  
*quis. C. ad*  
*leg. lul. ma-*  
*iest.*

**A**T quoniam non sat est copiosam venationem ex-  
 citasse, nisi eam persequamur. Libet iterum singula  
 enucleare. Et primò, quia rem gratam me religiosis præ-  
 stitutum credo, si materiam ad suum statum attinentem  
 primo aperiam, ab eis exordium sumere placet, an reli-  
 giosus, vel religiosa, possit habere peculium alicuius rei,  
 vel usum illius, vel ad erogandum pauperibus vel ege-  
 nis, vel impios vsus expendendum. Et ne per ignota ad-  
 minus nota procedamus, libet, primo significatione quid  
 nominis peculij interpretari.

*à Vide am* ¶ Peculium inquam est aliquam rem in particulari  
*plissimam* deputatam habere, & se crestatam ab alijs ad vtendum  
*definitioe* ea, vel iure dominij & proprietaris, possidendo, & defen-  
*peculij. l. pe-* dendo eam, vt suam, vel iure solius administrationis, ad  
*culium. ff.* eam administrandam, vel distribuendam secundum cõ-  
*de peculio.* ditiones, & leges ad hoc præstitutas, non tamen ad eam  
*quem locū* alienandum neque distrahendum de ea ultra concessa,  
*elégatè il* vel iure solius vsusfructus, qui est facultas vtendi re, &  
*lustrat* VI fructibus eius in vtilitatem propriam, commodumque  
*prim lib. 9.* etiam aliorum, salua tamen substantia rei fructuariæ, vn-  
 de carpitur fructus; vel iure solius vsus, qui est facultas  
 vtendi re ad solus proprios vsus, sine alia facultate alie-  
 nandi,